

Κρατικό Θέατρο Β. Ελλάδος

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ

"Άγιος Πρίγκηψ

Σκηνοθεσία: Σταύρος Ντουφεξής.

Σκηνικά κοστούμια: 'Αντώνης Κυριακούλης.

Μουσική: Λουκιανός Κηλαϊδώνης.

Παίζουν: Π. Φυσσοῦν, Κ. Χέλμη, Θ. Τζενεράλης, Ν. Τριανταφυλλίδης, Ν. Βρεττός, Χ. Μπίρος, 'Αλ. Ουδινότης, Ν. Μωραϊτόπουλος, Ν. Καββαδάς, Ν. Κολοβός, Χ. Τσιτσάκης, Τ. Πεζιοκωνιδής, Κ. Κωνσταντινίδης, Κ. Μοτσάκας, Μ. Γεωργίου, Κ. 'Ιτσιογ, Γ. Φουρνιάδης, Δ. Παγουλάτος, Π. Καμπαγιωδάνης, Ν. Καρατάσιος, Γρ. Μήττας, Χρ. Παπαστεργίου και Χ. Τσολακλή.

Βοηθός σκηνοθέτης: Π. Παπαϊωάννου.

Δραματουργική Συνεργασία: 'Αν. Κολτσιδοπούλου.

Ο «Άγιος Πρίγκηψ» της Μαργάριτας Λυμπεράκη είναι το προσωπικό δράμα του 'Αλέξιου, ενός νεαρού αριστοκράτη, την ώρα που το Δυτικό Ρωμαϊκό Κράτος πέφτει στα χέρια των Βησιγόθων. Περνώντας την δοκιμασία της απάρνησης ο 'Αλέξιος ολοκληρώνει ένα μακρύ ταξίδι και έναν ηθικό προορισμό. 'Οραματιστής, που εγκαταλείπει το φθαρμένο οικογενειακό περιβάλλον και την αδιέξοδη Ρώμη, φεύγει άναχωρητής για το Βυζάντιο, αναζητώντας καινούργιες αξίες. 'Υστερα από δεκαεφτά χρόνια γυρίζει στο σημείο εκκίνησης για να κλείσει τον κύκλο των περιπλανήσεων και της άνωμυας. Μπροστά όμως στην αδυναμία της μάνας, της συζύγου και του πατέρα να τον αποδεχθούν και να δημιουργήσουν αυθεντικές σχέσεις μαζί του, ξαναπαίρνει θριαμβευτικά τον δρόμο της μοναξιάς και της ταπείνωσης. 'Αλλ' ενώ η περιθωριακή αυτή φιγούρα, φθάνει μέσα από την έσωτερική πάλη και το ήτλημένο μαρτύριο στη λύτρωση, οι πραγματικές ιστορικές συγκρούσεις διαδραματίζονται έξω από το πλαίσιο της σκηνής. Μονάχα ο απόηχος των πολιτικών γεγονότων μετατρέπεται σε θεατρική εικόνα, καθώς οι δούλοι σκηνοθετούν, θέατρο μέσα στο θέατρο, την μεγάλη φάρσα της 'Ιστορίας.

Με τον «Άγιο Πρίγκηπα» η Λυμπεράκη αγγίζει ένα υπαρξιακό πρόβλημα: Την μάχη του ατόμου να δώσει ηθική υπόσταση στην ανθρώπινη ύπαρξη και να αποδείξει την προσωπική του ελευθερία. Σ' αυτόν τον αγώνα ο 'Αλέξιος μένει για όλους ξένος. Οί άλλοι αποτελούν για τον Πρίγκηπα μια επιθυμητή κοινότητα, αλλά ταυτόχρονα είναι εκείνο που τον μεταμορφώνουν σε αντικείμενο για να τον απορρίψουν και να τον εμποδίσουν να ένωθεί μαζί τους.

Ο σκηνοθέτης Σταύρος Ντουφεξής έφερε το δραματουργικό χώρο των δούλων στο προσκήνιο και δάσισε την παράσταση στην συνεχή έναλλαγή δύο έντονα διαχωρισμένων πλάνων: Πίσω ο κόσμος των συγκλητικών, θέατρο έσωτερικών καταστάσεων, με πρόσωπα που

φώς γίνονται διάφανα ή πετρώνουν στο ήμίφως. Μπροστά ή μπουφόνικη αναπαράσταση της 'Ιστορίας, όπως την κάνουν οί δούλοι, λίγο πριν καταπιαστούν με μια πραγματική ιστορική πράξη. Μέσα απ' αυτή την αντιπαράθεση των θεατρικών επιπέδων υποδηλώνονται όχι μονάχα οί κοινωνικές αντιθέσεις αλλά και η διαφορετική ύψη της δραματικής γραφής. 'Η ιδιωτική ζωή της ρωμαϊκής αριστοκρατίας εμφανίζεται με τις μορφές παραλήρηματος, ποιητικού μονόλογου, κομψών χειρονομιών, ρευστών περασμάτων, διασταυρώσεων σε κατάσταση ύπνοδασίας. Στο μεταξύ οί δούλοι υφαίνουν υπομονετικά τις ανακατατάξεις και τον διαμελισμό του Ρωμαϊκού Κράτους. Με το σατιρικό όπερεττίστικο ύφος, τους ζωηρούς σχηματισμούς και το πολύχρωμο παιχνίδι της, κάνουν πιο έντονη την στατικότητα και την μετέωρη κίνηση των έτοιμοθνατων Ρωμαίων. 'Ο Πέτρος Φυσσοῦν συνθέτει έναν Πρίγκηπα σκαμμένο από το πάθος, σε μόνιμη έ-

Της

ΕΛ. ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ξάρση, χωρίς να αναδεικνύει τον αντιφατικό 'Αλέξιο, μοναδικό πρόσωπο που ενώ συμμετέχει σε δυο κοινωνικές τάξεις, δεν ανήκει ουσιαστικά σε καμιά. Βαρβαρική φιγούρα, ανάμεσα στους πολιτισμούς 'Ανατολής και Δύσης, η Νίκη Τριανταφυλλίδη - Μητέρα, όρμάει στη σκηνή με σαλεμένο λογικό, παγιδευμένη στους έφιάλτες της. 'Αλλοτε διακωμωδεί την ματαιοδοξία της Ρωμαίας οικοδέσποινας και άλλοτε προτείνει μια σαρκαστική παρωδία των μητρικών αίσθημάτων. 'Η Κατερίνα Χέλμη, στο ρόλο της Μαρίας, επιτηδευμένη, έκστατική και απόμακρη, φτιάχνει διάφορα τραγικά σχήματα, άδεια-σμένα από πραγματικές έσωτερικές έντάσεις.

Ο «Άγιος Πρίγκηψ» είναι κείμενο προβληματικό αφού έχει ήρωα τον 'Αλέξιο, εκπρόσωπο μιάς μυστικιστικής ιδεολογίας και μιάς μυθοπλαστικής σκέψης. Βγαλμένος από την υπαρξιακή κρίση, έρχεται σαν δραματουργικός άναχρονισμός να συμβιδάσει τον ιδεαλισμό του ρομαντικού δράματος με την διπλή θεατρικότητα του σαιξπηρικού λόγου.

Δίνοντας ένεργό ρόλο στους δούλους, ο σκηνοθέτης έκανε επέμβαση στο περιεχόμενο από μια σημερινή ιστορική σκοπιά, ενώ τροποποιώντας την έσωτερική ίσορροπία του κειμένου, στάθηκε κριτικά άπέναντι στη φόρμα. Διασκευή που παρουσιάζει, ενδιαφέρον, γιατί χωρίς να άπλουστεύει και να έκχυδαίζει το θεατρικό ιδίωμα της Λυμπεράκη, εξασφαλίζει στον «Άγιο Πρίγκηπα» μια ρεαλιστική σκηνική προοπτική.